

Flora- en faunaonderzoek

Woningsplitsing Melderstraat 30
Didam

Flora- en faunaonderzoek

Woningsplitsing Melderstraat 30 Didam

Titel	Flora- en faunaonderzoek Woningsplitsing Melderstraat 30 Didam
Uitvoering	Bureau Bleijerveld/Ruimte voor Advies
Opdrachtgever	Buro Boot Plesmanstraat 5 3900 AM Veenendaal
Datum	8 december 2011
Status	Definitief (2 ^e versie)

Bureau
Bleijerveld

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

tel 0566-632073
fax 0566-632074

mbleijerveld@planet.nl

www.ruimtevooradvies.nl

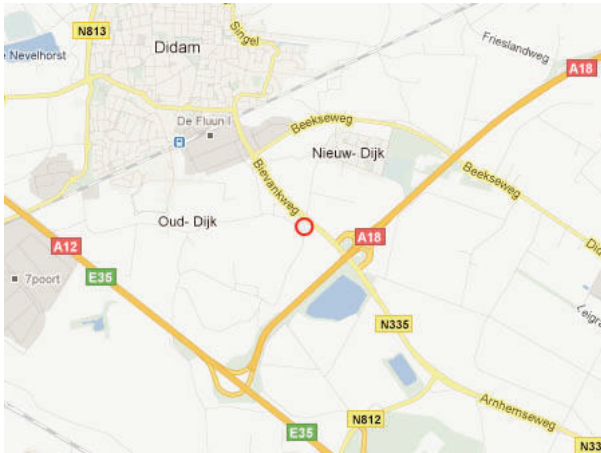
INHOUD

1	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Opzet onderzoek	
1.3	Plangebied en ingreep	
2	WETTELIJK KADER	4
2.1	Inleiding	
2.2	Flora- en faunawet	
2.3	Natuurbeschermingswet	
2.4	Ecologische hoofdstructuur	
2.5	Rode lijsten	
3	RESULTATEN	7
3.1	Gebiedsbeleid	
3.2	Veldonderzoek flora	
3.3	Veldonderzoek fauna	
4	CONCLUSIES	9

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Aan de Melderstraat 30 te Didam bevindt zich een erf met boerderij. De eigenaar heeft het voornemen om de woning te splitsen. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet), Natuurbeschermingswet (NB-wet) en het Streekplan.

Figuur 1. Globale ligging plangebied (cirkel).

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde *quick scan* van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienst doen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Ff-wet respectievelijk NB-wet.

Een *quick scan* betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied. Bronnenonderzoek, een terreinbezoek en ecologische kennis vormen de basis van de beoordeling. De *quick scan* is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een *quick scan* geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en –beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Opzet onderzoek

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor is zover mogelijk en nodig gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen en de website van Waarneming. Voor de ligging van beschermde gebieden is gebruikgemaakt van diverse overheidswebsites. Op 31 oktober 2011 is het plangebied bezocht. Daarbij is gelet op de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten en indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling).

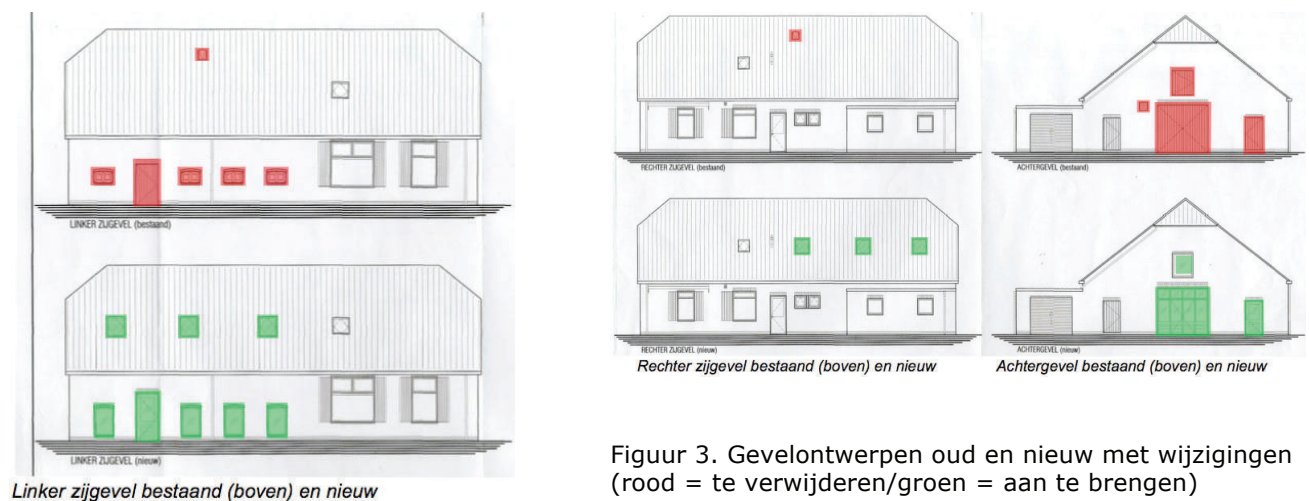
1.3 Plangebied en ingreep

Het plangebied wordt gevormd door het erf van een voormalige boerderij in het buitengebied ten zuidoosten van Didam. Naast de boerderij bevinden zich op het erf nog enkele bijgebouwen. Rond de gebouwen liggen hobbyweilanden. De boerderij is in gebruik als woning, waarbij de noordelijke helft inclusief zolder de functie opslagruimte heeft. Aan de oudere boerderij is in het recente verleden een buitenmuur met spouw toegevoegd. De ventilatieopeningen in de muur zijn afgedekt met roosters. De dakbedekking bestaat uit pannen met dakbeschot. Het beschot is ook van recente datum.

Het voornemen bestaat om de woning te splitsen en de noordelijke helft ook geschikt te maken als woning. In de gevels betekent dit dat de vensters en deuren worden vervangen. De nieuwe venters krijgen een groter oppervlak dan in de huidige situatie het geval is. De grote staldeur wordt vervangen door openslaande deuren. In het dak worden twee kleine dakramen vervangen door zes grotere dakramen. Verder zullen aan de binnenzijde van het gebouw verschillende kleine ingrepen worden gepleegd, zoals het isoleren van het dak tegen het beschot aan, stucen van muren en het leggen van vloeren. De ingreep is niet van invloed op de buitenruimte op het erf.

Figuur 2. Luchtfoto met erfrens (rood) en projectrens (geel).

Figuur 3. Gevelontwerpen oud en nieuw met wijzigingen (rood = te verwijderen/groen = aan te brengen)

Foto 1. Noordgevel

Foto 4. Achtertuin met bijgebouw (links).

Foto 2. Westgevel

Foto 5. Binnenzijde dakconstructie

Foto 3. Oostgevel

Foto 6: Erf aan de wegzijde.

2 WETTELIJK KADER

2.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming is geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. In deze twee wetten zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetlands-Conventionie, Conventionie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar.

2.2 Flora- en faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten in Nederland is geregeld via de Flora- en faunawet. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen kan op grond van artikel 75 worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld door de Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I.

Verbodsbepalingen

Art. 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op andere wijze van de groeiplaats verwijderen van beschermde planten.

Art 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde dieren.

Art 10: Het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.

Art 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren.

Art 12: Het zoeken, beschadigen of uit het nest halen van eieren van beschermde dieren.

De beschermde soorten zijn ondergebracht in drie tabellen die elk een ander beschermingsregime kennen.

In tabel 1 zijn de algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen, en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen.

In tabel 2 zijn de minder algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen, mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. In overige gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een lichte toetsing wordt toegepast.

In tabel 3 zijn de strikt beschermde soorten ondergebracht, waaronder bijlage 4-soorten van de Habitatrichtlijn. In geval van bestendig gebruik en beheer geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen (uitgezonderd art. 10), mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. Voor ruimtelijke ingrepen is in alle gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een zware toetsing wordt toegepast.

Bij lichte toetsing wordt één criterium gehanteerd:

1) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Bij zware toetsing worden drie criteria gehanteerd:

1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang,

2) er is geen alternatief,

3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (Art. 2). Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

Per 26 augustus 2009 is de beoordeling van ontheffingen en het gebruik van gedragscodes gewijzigd als gevolg van uitspraken van de Raad van State. Verder is de lijst uitgebreid van vogels waarvan de nestplaats jaarrond is beschermd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn is het alleen nog mogelijk ontheffing te krijgen op grond van een belang dat is opgenomen in de Habitatrictlijn. Ontheffing op basis van belang j ' de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling' van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten is niet meer mogelijk. Met betrekking tot de soortgroep vogels kan daarnaast ook geen ontheffing meer worden aangevraagd op basis van belang e 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'

Er is nadruk komen te liggen op het voorkomen van negatieve effecten. Bij ingrepen die negatieve effecten hebben zijn er twee mogelijkheden:

1. Mitigatie

Wanneer door toepassing van mitigerende maatregelen negatieve effecten kunnen worden voorkomen, is een ontheffing niet meer verplicht.

2. Ontheffing

Wanneer mitigatie niet mogelijk is, dient een ontheffing te worden aangevraagd.

ontheffing

Bij de beoordeling dienen de volgende vragen in onderstaande volgorde te worden beantwoord:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
- Is er een wettelijk belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Dienst Regelingen beoordeelt vervolgens of het wettelijk belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en).

Tabel 2-soorten

Tabel 2-soorten worden getoetst aan de gunstige staat van instandhouding. Een gedragscode kan ook uitkomst bieden voor Tabel 2-soorten. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit. Daarbij moet worden aangetoond dat precies zo wordt gewerkt als de gedragscode aangeeft.

Vogels

Voor vogels is ontheffing alleen mogelijk op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b) *
- Veiligheid van het luchtverkeer (c)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)

Tabel 3-soorten

Bijlage 1-soorten

Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 is ontheffing mogelijk op grond van alle belangen uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. In de praktijk komen bij Bijlage 1-soorten onderstaande vier belangen het meeste voor bij een ontheffing voor een ruimtelijke ingreep.

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn

Voor Bijlage IV-soorten uit Tabel 3 alleen ontheffing mogelijk op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)

2.3 Natuurbeschermingswet

De NB-wet heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden met een hoge ecologische waarde in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Verder vallen ook Beschermd Natuurmonumenten onder de NB-wet. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De vier genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende Provincie.

2.4 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De begrenzing van de EHS wordt door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in provinciale streekplannen. Per eenheid zijn natuurdoeltypen geformuleerd. In of in de nabijheid van EHS-gebieden zijn handelingen verboden die de waarden, kenmerken of functies van het gebied aantasten. Hiervan kan alleen worden afgeweken als er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van groot openbaar belang. In dat geval dienen negatieve effecten wel te worden gecompenseerd.

2.5 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3 RESULTATEN

3.1 Gebiedsbeleid

Het plangebied maakt geen deel uit van een beschermd gebied. Beschermd gebied in de vorm van Natura 2000-gebied en Nationaal Landschap Gelderse Poort, en onderdelen van de Ecologische Hoofdstructuur liggen op een afstand van respectievelijk 3 kilometer en 1,8 kilometer van het plangebied. Op grond van de afstand in relatie tot de schaal van de ingreep is een negatief effect op beschermde gebieden op voorhand uit te sluiten.

3.3 Veldonderzoek flora

De ingreep is beperkt tot het gebouw. Het plan zou alleen een negatief effect op flora kunnen hebben als op de gevel beschermde muurplanten groeiden. Dit was niet het geval. Een negatief effect op flora is daarom uitgesloten.

3.4 Veldonderzoek fauna

Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren worden beschermd door de Flora- en faunawet. De meeste soorten bevinden zich in tabel 1 en zijn vrijgesteld in geval van ruimtelijke ingrepen. Het enige strikter beschermde zoogdier dat in de onderhavige situatie zou kunnen optreden is Steenmarter (tabel 2). Zowel de begane grond als de zolder waren tijdens het veldbezoek betrekkelijk leeg en schoon en konden daardoor eenvoudig op aanwezigheid van Steenmarter worden gecontroleerd. Er zijn geen Steenmarters of sporen van deze soort aangetroffen. Het dak is niet geschikt, omdat een platte dakpan is toegepast. De ruimte tussen pan en beschot is daardoor te gering voor Steenmarter.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd (tabel 3/bijlage IV HR). Verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen bevinden zich meestal in de spouw of onder dakpannen. Sommige soorten gebruiken ook minder besloten ruimten, zoals zolders. Het gebouw beschikt over een spouw. Deze is niet toegankelijk via open stootvoegen, omdat die van roosters zijn voorzien. Vleermuizen kunnen in sommige gevallen ook via de dakrand in de spouw komen. De buitengevel en dakgoot van het onderhavige gebouw zijn van recente datum en gebouwd volgens moderne bouwnormen. Op basis hiervan lijkt het niet waarschijnlijk dat de spouw toegankelijk is voor vleermuizen. De spouw kan als potentiële verblijfplaats echter niet geheel worden uitgesloten. De ruimte onder de dakpannen is duidelijk wel potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De binnenruimte is niet in gebruik door vleermuizen. Op de zolder zijn geen uitwerpselen gevonden.

In het theoretische geval dat zich in de woning vleermuizen bevinden, kan het vervangen van de vensters verstoring veroorzaken. Dit is vooral schadelijk in de kraam- en wintertijd. De ingreep is niet van invloed op de functionaliteit van het gebouw voor vleermuizen of op vlieg- en foerageerroutes.

Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid tussen vogels zonder en met vaste broedplaatsen. Van vogels zonder vaste broedplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met een vaste broedplaats is naast de broedplaats (jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd. Het veldbezoek vond plaats in de herfst. Hierdoor was het niet mogelijk een adequaat beeld te schetsen van de broedvogel populatie op basis van waarnemingen. In principe is het dak geschikt voor soorten als Huismus, Witte kwikstaart en Spreeuw. Van de broedvogels met een vaste verblijfplaats is het gebouw alleen voor Huismus geschikt. Naar zeggen van de eigenaar broedt de soort wel op het terrein, maar niet onder het dak. Afgelopen jaar heeft Huismus in de vuurdoorn tegen de gevel van het bijgebouw gebroed. In de struik waren

zeker acht nestrestanten aanwezig. Broedgevallen onder de dakrand zijn echter niet uit te sluiten. Voor alle broedvogel die onder het dak broeden geldt dat de nesten zich altijd onder de onderste rij pannen bevinden, tenzij er hogerop pannen scheef liggen. Dit was hier niet het geval. De ingreep heeft geen betrekking op de onderste pannen. In theorie zou de ingreep voor verstoring kunnen zorgen tijdens de broedtijd als gevolg van lawaai en dergelijke. Het plan is niet van invloed op de functionaliteit van het gebouw voor broedvogels.

Foto 7. Vuurdoorn aan de westgevel van het bijgebouw met nestrestanten Huismus.

Overige soortgroepen

Het gebouw vertegenwoordigt geen belang voor beschermde soorten uit de overige soortgroepen. Een negatief effect op soorten uit de groepen amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden is uitgesloten.

4 CONCLUSIES

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet in of in de omgeving van beschermde gebieden. Een negatief effect op beschermde gebieden ten gevolge van het plan is uitgesloten.

Flora

- Er zijn geen bedreigde of beschermde plantensoorten aangetroffen. Het voorkomen van bedreigde en strikter beschermde soorten is uit te sluiten.

Fauna

- De ingreep heeft geen negatief effect op beschermde soorten uit de groepen zoogdieren, amfibieën, vissen en ongewervelden.
- Het voorkomen van algemene broedvogels zonder vaste nestplaats is mogelijk wat betreft het dak.
- Het voorkomen van broedvogels met een vaste nestplaats (Huismus) is mogelijk wat betreft het dak.
- Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen op de plaats van de ingreep (gevel en dak) is niet uit te sluiten. Het plan is niet van invloed op vlieg- en foerageerroutes.
- Het plan is niet van invloed op de toekomstige functionaliteit van het gebouw voor vogels en vleermuizen.

Uit het onderzoek komen naar voren dat verstoring van vogels en vleermuizen kan optreden tijdens de uitvoering van de aanpassing aan de buitenzijde van de woning. Dit is verboden volgens de Flora- en faunawet. Het is niet bekend of vogels en vleermuizen daadwerkelijk gebruik maken van het gebouw. Verstoring van eventueel voorkomende soorten is te voorkomen door de ingrepen buiten de kwetsbare perioden te plannen. Voor vogels treedt geen verstoring op in de periode oktober – februari. Vleermuizen zijn het minst kwetsbaar in de perioden oktober – half november en half maart – april. De meest geschikte uitvoeringsperiode is oktober – half november, omdat beide groepen dan weinig kwetsbaar zijn.

Eindconclusie

Indien de buitenwerkzaamheden met betrekking tot dak en gevel plaatsvinden in de periode oktober – half november treedt geen significante verstoring op van eventueel voorkomende vogels en vleermuizen. In andere perioden van het jaar kan significante verstoring optreden als verblijfplaatsen van vogels en vleermuizen aanwezig zijn. Het is niet bekend of vaste verblijfplaatsen daadwerkelijk aanwezig zijn. Bij uitvoering buiten de periode oktober – half november dient daarom eerst aanvullend onderzoek te worden gedaan. Voor vogels is de periode april – mei het gunstigst (eenmalig bezoek). Voor vleermuizen bestaat het onderzoek uit vier bezoeken in de periode mei – september.

